

เรื่อง ยุทธศาสตร์พลิกประเทศไทยสู่การแข่งขันในเวทีโลก

ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2545 เวลา 11.40 น.

วันนี้ ไม่แน่ใจว่าความรู้ที่มีอยู่เพียงพอหรือเปล่า ที่มาพูดให้นักวิชาการรุ่นใหญ่ ๆ ฟัง แต่จะพูดให้ฟังถึงแนวคิดที่ผมกับคณะได้คิดและทำกันมาโดยตลอด และมองถึงปัญหาข้างหน้า วันนี้ที่จะให้ผมพูดเรื่องยุทธศาสตร์พลิกประเทศไทยสู่การแข่งขันในเวทีโลก ผมอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง เขาบอกว่าถ้าตัวเราอยากพัฒนาตัวเอง เราต้องมีเป้าหมายว่าเราอยากเห็นใครเป็นรูปแบบในใจ เอรูปแบบในใจมาตั้งไว้ แล้วมาคิดว่าตัวเราจริง ๆ ตอนนี้อยู่ตรงไหน แล้วเราจะเดินไปถึงจุดที่เราอยากจะไปได้อย่างไร แล้วเราจะพัฒนาตัวเองให้ไปสู่จุดนั้นให้ได้ นั่นคือการพัฒนาตนเองโดยหารูปแบบที่พึงประสงค์มาเป็นตัวตั้ง เหมือนกันครับ วันนี้ท่านกำลังตั้งโจทย์ให้ผมว่าเราจะเอาประเทศไทยไปแข่งขันกับโลก เราต้องถามว่าตรงไหน ก็ต้องมาดูก่อนว่าโลกเขาไปถึงไหนแล้ว แล้วหันกลับมาดูตัวเรา ๆ อยู่ตรงไหน แล้วเราจะแก้อย่างไรเพื่อจะไปตรงนั้น ตรงนั้นคือที่ผมจะพูดในวันนี้ ผมจะพูดถึงโลกที่หลายท่านฟังแล้วอาจจะบอกว่ามันคนละโลกกับผมนี้ โลกมนุษย์ต่างดาวหรือเปล่า ไม่ใช่โลกผม เพราะฉะนั้นท่านอย่าเพิ่งคิดว่าผมเอาหนังสือมาฉายให้ฟัง แต่นี่คือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโลก แล้วเราถึงจะหันกลับมาดูว่าแล้ววันนี้เราอยู่ที่ไหน เราจะไปตรงนั้นไหม จะใช้เวลานานเท่าไร นั่นคือปัญหา วันนี้ท่านพูด ท่านเรียน ท่านฟัง ท่านอาจารย์ไพบูลย์ ฯ ท่านอาจารย์เมธี ฯ ท่านจาตุรนต์ ฯ พูดถึงเรื่องชุมชน เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน นั่นคือสิ่งหนึ่งแน่นอน แต่ว่าผมกำลังจะบอกท่านก่อนว่าเราจะไปที่ไหนกัน

เมื่อก่อนนี้ความแตกต่างของประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนามีไม่มาก ขนาดอาร์เจนติน่า 200 ปีที่แล้วยังร่ำรวยกว่าอเมริกาตอนนี้ เพราะฉะนั้นช่องว่างระหว่างประเทศที่พัฒนากับประเทศกำลังพัฒนาเป็นประมาณ 5 ต่อ 1 แต่วันนี้ 390 ต่อ 1 แต่กำลังจะเป็น

1,000 ต่อ 1 เพราะว่าประเทศที่พัฒนาแล้วไปไกลมาก และมีพลังในการขับเคลื่อนในการเดินข้างหน้าอีกมากมาย พลังที่ว่่านั้นคือเทคโนโลยี แต่ประเทศที่กำลังพัฒนานั้นเหมือนกับคนป่วย รักษาตัวยังไม่หาย แต่จับให้ไปวิ่งแข่งขัน ต้องเสียเวลารักษาตัวก่อน ฟิตร่างกายแล้วค่อยไปแข่งขัน มีขั้นตอนอยู่ เพราะฉะนั้นวันนี้ประเทศกำลังพัฒนาที่เหมือนคนป่วยที่ต้องรักษาตัวให้ดี ฟิตร่างกายแล้วก็ออกไปแข่งขัน

จุดที่โลกกำลังถูกผลักดันให้เปลี่ยนไปวันนี้คือพลังของความรู้ คือเทคโนโลยี ความรู้เป็นหัวใจหมดแล้ว ต่อไปนี้เวลาเราซื้อของ 1 ชิ้น ในของชิ้นนั้นมูลค่าที่เกิดจากแรงงานหรือตัววัตถุดิบมีนิดเดียว แต่มูลค่าที่เกิดจากสมองหรือส่วนความรู้หรือส่วนเทคโนโลยีนั้นมากกว่า สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ยกตัวอย่าง ไปซื้อซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ได้แผ่นดิสเก็ตมา 1 แผ่น ตัวค่าแผ่นนั้น 10 กว่าบาท แต่ปรากฏว่าเราต้องซื้อมา 2,000 กว่าบาท นั่นคือส่วนสมองแพงขึ้น เราซื้อเครื่องบินลำหนึ่งต้องปลูกข้าวเป็นหลายแสนไร่ เป็นล้านไร่ มีเทคโนโลยีเกิดขึ้นใหม่มากมาย เทคโนโลยีที่ว่านั้นคือทางด้านดิจิทัลเทคโนโลยี เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับเรื่องของการถอดรหัสยีน ทำให้มีความรู้ทางด้านพันธุกรรมศาสตร์ของสิ่งมีชีวิตทั้งหลายมากขึ้น แล้วยังมีเทคโนโลยีที่เรียกว่านาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีที่สามารถที่จะบรรจุข้อมูลเข้าไปในขนาดเท่าหัวเข็มหมุด สามารถบรรจุข้อมูลในหนังสือขนาดใหญ่เข้าไป ตรงนี้เป็นเทคโนโลยีที่ไปเร็วมาก อีกหน่อยการรักษาร่างกายมนุษย์ แทนที่จะกินยาหรือฉีดยาธรรมดา สามารถปล่อยเครื่องมือที่เขาคิดค้นตัวเล็ก ๆ เท่ากับเซลล์เล็ก ๆ ของร่างกายมนุษย์เข้าไปในร่างกาย แล้วมันจะไปตามหาจุดที่เกิดเชื้อโรค พอเจอแล้วมันก็ปล่อยอนุของยาลงไปเพื่อตรงนั้นเลย แล้วก็รักษาเลย ไม่ต้องกินไม่ต้องฉีดยา

ปัจจุบันนี้ประเทศที่สำคัญ ๆ เขาค้นพบเทคโนโลยีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอเมริกา แม้กระทั่งเรื่องของวิชาทางเศรษฐศาสตร์ก็ไปไกลมาก ขนาดว่าบ้านเรา ๆ เรียน MBA เราเรียนทางการตลาด เราเรียนด้านไฟแนนซ์ด้านอะไรต่าง ๆ เขาก็สร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาอีก ยกตัวอย่างง่าย ๆ เรื่องเขาเรียกวิชา Financial Engineering คือวิศวกรรมทางการเงิน เราบอกว่าไม่เคยได้ยิน มีแต่วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมสื่อสาร วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมก่อสร้าง ตอนนี้มีวิศวกรรมทางการเงินเกิดขึ้น เมื่อมีวิศวกรรมทางการเงินเกิดขึ้น เขาเอาวิธีการคำนวณรูปแบบต่าง ๆ มาคำนวณเรื่องของเครื่องมือทางการเงิน คำนวณเรื่องระบบของการป้องกันค่าเงิน มีการคำนวณมากมาย เพราะฉะนั้นอย่างจอร์จ โซลอส มาโจมตีไทย เขาคำนวณเป็นบทเขาว่าต้องทำอะไร อย่างไร เรามีวิธี มีโมเดลต่าง ๆ วิเคราะห์ประเทศไทยได้หมด วิเคราะห์ว่าเรามีเงินเท่าไร เป็นหนี้เท่าไร เรามีเงินที่เข้าไปสู่ภาคการผลิตเท่าไร เป็นภาคเก็งกำไรเท่าไรเขารู้หมด แต่เราแค่ความรู้ยังก้าว

หน้าไม่พอ เพราะฉะนั้นเทคโนโลยีไม่พอแล้ว ความรู้ไม่พอแล้ว แล้วยังไม่พอ ยังมีด้านการเมืองระหว่างประเทศไม่พออีก ยุทธศาสตร์ในการคิดกัน ในการเอาเปรียบทางการค้าก็ไม่ทันอีก นี่คือนี่สิ่งที่โลกเป็นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งแค่โลกคอมพิวเตอร์อย่างเดียว มันไปไกลมาก เรากำลังได้ แต่อย่างไรก็ยังไม่ทัน แต่มีเทคโนโลยีใหม่อีกซึ่งเรายังไม่ทันเริ่ม หลายที่เพิ่งเริ่มเรียนมานิดเดียว เพิ่งเข้าอนุบาลเขาจบมหาวิทยาลัยแล้ว สิ่งที่เป็นห่วงก็คือเรื่องความรู้ เรื่องเทคโนโลยี เรื่องชั้นเชิงที่อาศัยความรู้และประสบการณ์ที่สูงกว่า นี่คือการเอาเปรียบ แล้วอีกอย่างหนึ่ง มีคนต่างประเทศเอาเงินมาลงทุนที่ไทย เราก็เปลี่ยนเงินเป็นสร้างเงินบาท เสร็จแล้วดอลลาร์ที่เราได้เราก็กลับไปฝากประเทศที่พัฒนาแล้วหมด เหมือนกับที่ต่างจังหวัด เรามีเงินออม เงินออมมีอยู่เท่าไรก็เก็บมาเข้ากรุงเทพ ฯ มาพัฒนาเมือง แต่ต่างจังหวัดไม่มีเงินพัฒนาตัวเอง

วันนี้เอเชียทั้งเอเชียเหมือนกัน มีเงินสำรองมากกว่าครึ่งหนึ่งของโลก แต่เอาไปฝากไว้ที่อเมริกาที่ยุโรปหมด เงินเหล่านั้นของเอเชียที่มีมากกว่าครึ่งหนึ่งของโลกไปสร้างความเจริญให้ที่อื่น ตัวเองเจริญได้ไม่ค่อยพอ แทนที่จะมาใช้สร้างความเจริญให้ตัวเอง ไม่ได้ใช้ นี่คือนี่ระบบที่เกิดขึ้นในโลกนี้ ถ้าถามว่าแล้วเราจะทำอะไร ถามกลับมาหาตัวเราก่อน ตัวเราวันนี้เป็นอย่างไร คุณภาพแผนที่ ภายภาพของเราวันนี้เกิดอะไรขึ้นบ้าง ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย เขาบอกว่าประเทศไหนถ้าปัญญาหรือทุนทางปัญญาดำหรือน้อยก็จะเผาผลาญและใช้ทรัพยากรมากเท่านั้น ถ้าทุนทางปัญญาสูงก็จะรักษาทรัพยากร ถ้าทุนทางปัญญาดำก็จะใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เพราะฉะนั้นวันนี้หันมาดูประเทศไทย แหล่งต้นน้ำถูกทำลายหมด ป่าถูกทำลายมาก สิ่งแวดล้อมเสียหายมาก ผมไปดูผมตั้งใจจะขึ้นแหล่งต้นน้ำธรรมชาติ ไปดูตัวอย่างที่น้ำตกแม่สา แทบจะหมดหวัง ตอนที่ผมไปพื้นห้วยแก้วนั้นง่าย เพราะเนื่องจากโชคดีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้สร้างพระตำหนักอยู่ข้างบน ป่าที่นั่นก็ไม่ถูกทำลายไม่ถูกบุกรุก เลยพอจะเอาน้ำตกห้วยแก้วคืนได้ แต่พอไปดูน้ำตกแม่สา ถูกทำลายมาก มีไร่นามีอะไรปลูกเต็มไปหมด อยู่ตรงที่ต้นน้ำหมด แล้วยังมีปางช้างเอาช้างไปเลี้ยงข้างบน เลี้ยงเสร็จช้างก็ถ่ายมูลลงในน้ำตก เพราะฉะนั้นจีโคตรจีดินก็ลงมาปิด แม่น้ำลำคลองตื้นเขิน ถึงเวลาฝนตกก็น้ำท่วม หมดฝนก็น้ำแล้ง เพราะไม่มีที่เก็บน้ำ นี่คือนี่สภาพที่เสียหาย

หันกลับมาดูประชาชน ประชาชนมีอะไรบ้าง วันนี้เขาว่าเด็กเยาวชนไทยที่เกิดเติบโตขึ้นมาใหม่ โอเคิวเขาว่าปัญญาโดยเฉลี่ยลดลง เพราะว่าคงไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องเพราะเป็นคนไทย เพราะว่าเกิดที่ไหนก็เหมือน ๆ กัน แต่ปัญหาคือการเลี้ยงดู เพราะโอเคิวไม่ได้อยู่ในชนอย่างเดียว อยู่กับการเลี้ยงดูด้วย เนื่องจากว่าการที่เราต้องต่อสู้ชีวิตในระบบทุนนิยม เพราะฉะนั้นการ

เลี้ยงดูเราก็ปล่อยปละ เพราะว่าเดี๋ยวนี้ปู่ตายไม่ได้เลี้ยง ฝากพี่เลี้ยง ๆ ที่บ้าน เพราะฉะนั้นการเลี้ยงดูไม่ได้พัฒนาเท่าที่ควร การพูดคุยกับเด็กตั้งแต่วัยเด็กที่เด็กยังพูดไม่รู้เรื่องนี่ฝรั่งจะพูดกับเด็กแล้ว ขนาดเด็กยังพูดไม่รู้เรื่อง แต่ลูกฝรั่งจะพูดตลอดเวลา เพราะฉะนั้นไอคิวเฉลี่ยเริ่มตกลง นี่ก็สิ่งที่น่าห่วง สิ่งที่น่าห่วงอีกอันหนึ่งคือว่าระบบการเรียนการสอนของเรามีปัญหา แล้ววันนี้ถึงแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษาแล้ว เรื่องของกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญกว่า ซึ่งตรงนี้ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของครูมากพอสมควรทีเดียว ซึ่งไม่ง่ายแต่ก็ต้องทำ นี่ก็คือผลผลิตของเรา ก็เยาวชนเราได้รับการผลิตทางด้านการศึกษามาจากระบบการศึกษาซึ่งอ่อนแอ เด็กไทยมีจุดอ่อนคือคิดบูรณาการไม่เป็นเพราะระบบการเรียนรู้ เพราะเรียนด้วยวิธีท่องจำ การเรียนรู้ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต

วันก่อนผมไปเจอผู้บริหารบริษัท ระดับประธานบริษัททั้งหมด ผมถามว่าเขามาทำไม เขาบอกว่ามาอบรมการใช้สมองข้างซ้ายและใช้สมองข้างขวา มีฝรั่งมาสอนเขาคิดหัวละ 30,000 บาท เขาวิเคราะห์ว่าสมองข้างซ้าย สมองที่ใช้ตรรกะเหตุผลเป็นอย่างไร สมองข้างขวาคือสมองที่มองปัญหาในเชิง มหภาค ในเชิงบูรณาการ ในเชิงวิสัยทัศน์ ใครเป็นอย่างไร แล้วฝึก เขาคิดหัวละ 30,000 บาท แสดงว่าการเรียนรู้ ถ้าคนใฝ่เรียนรู้ยังต้องเรียนรู้อยู่ ไม่ใช่ไม่เรียนรู้ต่อ นี่ก็จุดอ่อนข้อที่สองของเรา ข้อที่สามคือยาเสพติดซึ่งเป็นตัวการในการทำลายสมองของเด็กไทย และวันนี้เด็กไทยใช้ยาเสพติดมาก แต่หารู้ไม่ว่ามันกำลังทำลายสมอง เมื่อทำลายสมองแล้วโดยเฉพาะทำลายสมองส่วนหน้า เกี่ยวข้องกับทางด้านอารมณ์ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ยิ่งไปกันใหญ่ แต่ว่าเรากำลังเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ แต่คนอ่อนแอนี้คือที่เป็นห่วง เรื่องที่เป็นห่วงเรื่องคนอื่นอีกอย่างก็คือความยากจนในชนบทเรายังมีอยู่ โอกาสของคนชนบทที่จะเข้าหาแหล่งความรู้ โอกาสที่จะเข้าหาแหล่งเงินในการประกอบอาชีพเป็นปัญหาอยู่ ซึ่งเรากำลังแก้ แล้วที่หันกลับมาดูระบบ แนนอน ครบระบบราชการใหญ่ ซ้ำ เป็นระบบที่ขาดบูรณาการ ขาดเจ้าภาพ แต่เรากำลังจะปฏิรูป อันนี้พูดถึงปัจจุบันก่อน ซึ่งระบบราชการนั้นเป็นตัวอำนวยความสะดวกในการผลักดันขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ แต่เป็นระบบที่มีปัญหาต่อการทำงานของประเทศ

มาดูกฎหมาย กฎหมายออกเป็นช่วง ๆ ตามยุคตามสมัย แต่กฎหมายวันนี้ในบางเรื่องเป็นปัญหาเป็นอุปสรรค ยกตัวอย่างง่าย ๆ เรื่องกฎหมาย เรื่องของความยากจนกับกระบวนการยุติธรรมก็คงเห็นได้ชัด อย่างที่เราตั้งใจว่าเราจะลงโทษกักขังนาย ก ก็ความผิดไม่ถึงขัง เอาปรับก็แล้วกัน แต่นาย ก ดันไม่มีเงินเพราะจน นาย ก ก็เลยโดนขังแทนค่าปรับ นานกว่าลงโทษขังเสียอีก ก็กฎหมายมีอะไรบางอย่าง อันนี้ยังมีอีกมาก กระบวนการยุติธรรมเป็นกระบวนการที่ยังมี

ปัญหาที่ต้องแก้ ท่านลองไปดูในคุก คนในคุกที่ติดอยู่ 90 % อย่างน้อยคือคนจน เพราะเขาบอกว่า อาชญากรรมมักจะก่อโดยคนจน แล้วก็ก่อกับคนจน ระบบยังต้องแก้ไข กฎหมายยังต้องแก้ไข กฎหมายยังไม่ค่อยให้ออกาสคนที่ตัวเล็ก กฎหมายยังไม่ค่อยให้ออกาสคนที่ไม่แข็งแรง ทั้ง ๆ ที่เราตกลงกันว่า การที่ประชาชนมาร่วมกันอยู่เป็นประเทศ ประชาชนทุกคนยอมเสียอิสรภาพบางส่วน เพื่อให้รัฐนำไปออกกตึกา เพื่อให้เราอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่มีการข่มเหงรังแกกัน แต่ไม่ใช่ ออกกตึกาเพื่อเสริมอำนาจของรัฐ ต้องเป็นกตึกาเพื่อทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ถ้าทุกคนถือว่ามีเสรีภาพ แต่ยอมเสียอิสรภาพบางส่วน ไม่มีใครมีเสรีภาพ 100 % ต้องเสียบางส่วน เช่น ถึงเวลาคุณต้องเอาลูกเข้าโรงเรียน ถ้าไม่เข้าโรงเรียนคุณผิด อย่างนี้แสดงว่าคุณไม่มีอิสระในการที่จะเลี้ยงลูกไม่ให้ไปเรียนหนังสือ เป็นต้น คุณจะขับรถเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด สมมติว่า 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ไม่ได้ อย่างนี้อิสรภาพคุณเสียหายไป เพราะต้องการไม่ให้คุณขับรถไปชนชาวบ้าน เพราะชาวบ้านเดือดร้อน นั่นคือการจกตึกาให้อยู่ร่วมกัน แต่กฎหมายบางอย่างยังเป็นปัญหาที่ต้องปฏิรูป

การเมือง มีการเมืองหลายระดับ แต่วันนี้บุคลากรทางการเมืองยังไม่ค่อยเพียงพอที่จะใช้สำหรับการแก้ปัญหาของชาติ และบุคลากรทางการเมืองต้องมีหลายระดับ เพราะว่าการเมืองกำลังใช้เวลาในการเปลี่ยนผ่าน อำนาจสูงสุดไปอยู่กับการเมือง การเมืองคือคนใช้อำนาจสูงสุด แต่การเมืองจะต้องมีคนที่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะบริหารและใช้อำนาจสูงสุดมากขึ้น ซึ่งต้องใช้เวลาในการชักชวนให้คนดี ๆ มีความรู้เข้าสู่การเมืองมากขึ้น แต่ด้วยระบบการเมืองที่ผ่านมาทำให้คนไม่ค่อยกล้าเข้าการเมืองเท่าที่ควร เลยมีให้เลือกไม่เต็มที่ ไม่ได้หมายความว่านักการเมืองที่มีอยู่นั้นไม่ดี แต่น่าจะได้คนเก่ง ๆ เข้ามาอีก จะได้ช่วยกันทำงานมากขึ้น ก็เป็นปัญหาอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ ความเป็นชาตินิยมของคนไทยลดน้อยไปมาก ถ้าเราไปทำสำรวจเราจะรู้ ความเป็นชาตินิยมลดลงตามอายุ สรุปแล้วว่าคนรุ่นหลัง ๆ ไม่ได้รับการปลูกฝังความเป็นชาตินิยมเท่าที่ควร ความเป็นชาตินิยมสำคัญอย่างไร เพราะว่าเราเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยที่บริหารเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เมื่อบริหารเศรษฐกิจแบบทุนนิยมก็หมายความว่าความเป็นชาตินิยมมีความสำคัญต่อความสำเร็จของชาติของส่วนรวม เพราะมีการทำวิจัยพบว่าประเทศที่มีความสำเร็จทางทุนนิยมสูงคือประเทศที่มีความเป็นชาตินิยมสูงเช่นกัน เช่น อเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น นอกนั้นทุนนิยมได้ล้มเหลวในทุก ๆ ประเทศ ความจริงแล้วความล้มเหลวไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องชาตินิยมอย่างเดียว แต่ชาตินิยมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ แต่ที่ล้มเหลวในหลายประเทศเพราะล้มไปว่า ประเทศกำลังพัฒนาเป็นประเทศที่มีสองสังคมในประเทศเดียวกัน เป็นสังคมของ

คนชนบท เป็นสังคมที่มีการศึกษาและโอกาสน้อย ยากจนอยู่ กับสังคมเมืองที่มีการศึกษาดี มีโอกาสมาก เพราะฉะนั้นความแตกต่างของสังคมสองสังคมนี้ ถ้าไปใช้ทฤษฎีการบริหารที่คิด ไปใช้ทฤษฎีการบริหารของประเทศพัฒนาแล้ว คนที่ได้ประโยชน์ก็เป็นคนสังคมฐานบน แต่ทำให้ช่องว่างของสังคมสองฐานกว้างขึ้นอีก ก็ยังทำให้คนข้างล่างแบกภาระหนักขึ้นไปอีก นั่นก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งของประเทศในวันนี้

ปัญหาสุดท้ายที่ผมพูดไปสักครู่นี้คือปัญหาเรื่องเทคโนโลยี คือเราอ่อน ความอ่อนความรู้และการใช้เทคโนโลยีมีไม่พอเพียง การวิจัยพัฒนาเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ มีไม่พอเพียง นั่นคือจุดอ่อนทั้งหมดที่ผมพอจะคิดได้ในวันนี้ แต่เราเห็นจุดที่ประเทศต่าง ๆ ไป เกมการเมืองระหว่างประเทศก็สูง สามารถทำการกีดกันทางการค้ากับเราได้ เกมการเมืองสูง สามารถที่จะรวมกำลังทำให้เราใช้ตลาดเป็นตัวแลกเปลี่ยนการต่อรอง แต่เราตลาดเล็ก เรามีเทคโนโลยีสูง เรามีความรู้ที่จะใช้แข่งขันในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูง แต่เราเป็นแค่เพียงผู้ที่จะผลิตจากทักษะ จากทรัพยากร ส่วนเทคโนโลยีนั้นมี แต่ไม่ก้าวหน้าเพียงพอถ้าเปรียบเทียบกับประเทศที่เจริญแล้ว เพราะฉะนั้นวันนี้ถามว่าต้องทำอะไรบ้าง อันนี้ขั้นที่สาม คือต้องทำอะไรบ้าง ต้องทำอะไรบ้าง ก่อนอื่นต้องกลับไปดูที่คนส่วนใหญ่ของประเทศ คือทำอะไรวันนี้ต้องปรับฐานก่อน สร้างบ้านถ้าไม่ตอกเสาเข็มไม่ลงฐานรากไม่ทำคานก่อน ขึ้นหลังคาไม่ได้ วันนี้บ้านพังลงมาก็ต้องกลับมาซ่อมตั้งแต่พื้นล่างก่อน เพราะฉะนั้นวันนี้ต้องกลับไปดูที่ฐานราก ฐานรากของประเทศคือประชาชนทั่วไปที่เป็นคนชนบท เราจะต้องให้เขาอยู่นิ่งได้ด้วยลำแข้ง

ผมเขียนนายเฮอร์มันได้ ดิชอนได้ ซึ่งเขียนหนังสือเรื่อง The Mystery of Capital เป็นอดีตรัฐมนตรีคลังของประเทศเปรูมาเป็นแขกของผมในวันที่ 7 - 9 พฤศจิกายน จะเขียนมาบรรยายในหลาย ๆ ที่ นายคนนี้เขียนหนังสือเรื่องความร้นลับของทุน และเขาตั้งคำถามว่าทำไมทุนนิยมจึงประสบความสำเร็จในตะวันตกและล้มเหลวในที่อื่น แต่คนนี้วิ่งไปสหรัฐอเมริกา ไปเห็นว่าที่อเมริกาทุนนิยมนี้สำเร็จมาก ถามว่าระบบธนาคารเขาดี ก็ไปดูระบบธนาคารเพราะเขาเป็นรัฐมนตรีคลัง แต่ปรากฏว่าเขาบอกว่าเขายังเป็นอีกขั้นหนึ่ง ขั้นแรกก็คือว่าระบบการที่เอาสินทรัพย์ไปค้า ไปเปลี่ยนเป็นทุนต่างหาก นั่นคือปัญหาที่เกิดขึ้นของประเทศกำลังพัฒนา เขาก็มานั่งสำรวจว่าสินทรัพย์ของคนจนมีมากน้อยแค่ไหน เขาพบว่าสินทรัพย์ของคนจนมีมากหลายสิบเท่ากว่าเงินที่เราไปเรียกร้องให้ต่างประเทศมาลงทุน เงินที่ต่างประเทศเอามาลงทุนในแต่ละประเทศนั้นคิดแล้วยังน้อยกว่าสินทรัพย์ของคนจนหลายสิบเท่า แต่เรากลับไม่ค่อยได้ให้สินทรัพย์ของคนจนนั้นมีประโยชน์

ปีหน้าจะเป็นทั้งปีที่รัฐบาลจะศึกษาเรื่องนี้ และปี 2547 จะเป็นปีที่ใช้งาน ยกตัวอย่างง่าย ๆ คนไทยอยู่บ้านนอกมีที่ 20 ไร่ เป็นคนจน เพราะว่าที่ 20 ไร่เอาไปจ้างงานจำนำไม่ได้ สมมติเป็นที่สปก.นาย ก.มีที่สปก.อยู่ 20 ไร่ นาย ก.อยากได้รถแทรกเตอร์ 1 คัน 100,000 บาท นาย ก.ก็จะเอา 20 ไร่ไปค้ำประกันเพื่อจะมาซื้อแทรกเตอร์สัก 100,000 บาท เพื่อเอามาไถจะได้ปลูกเร็วหน่อย จะได้ไม่ต้องจ้างงานมากนักจะได้ปลูกเร็ว แต่นาย ก.ไป เขาบอกไม่รับจำนำ นาย ก.ก็ต้องใช้จอบขุด แล้วเมื่อไรจะเสร็จ ผลผลิตของนาย ก. ก็ต่ำ นาย ก.ก็จนต่อไป แต่ในต่างประเทศ อย่างผมไปถึงอเมริกา มีเงินแค่มัดจำบ้าน อพาร์ทเมนต์เท่านั้น ผมไม่ใช่คนจนอยู่แล้ว เพราะผมมีบ้านอยู่แล้วนี่ ไปเช่าเขา ผมไปรับจ้างล้างจาน มีเงินแล้ว แล้วก็เอาหลักฐานที่เขาจ่ายเงินเดือนของผมไปให้บริษัทว่าผมมีรายได้นะ ผมก็ผ่อนรถได้ พอผมผ่อนได้สักคันเดียว เออนี่ ประวัติการผ่อนดี ไปผ่อนบ้านได้แล้ว ไปผ่อนร้านอาหารได้ นั่นคือที่อเมริกาต่างกับประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะประเทศกำลังพัฒนา คุณมีเงินไปลงทุน คนจนกว่าจะออมเงินได้แต่ละหมื่นบาทเป็นเรื่องใหญ่มาก สมมติผมออมมาได้ 50,000 บาทไปเช่าแฟม ชาติอีก 30,000 บาทเพื่อซื้อของใส่หน้าร้าน ผมไปกู้เงินนอกระบบร้อยละ 20 ต่อเดือน แล้วเมื่อไรผมจะตั้งตัวได้ แต่ปรากฏว่าในประเทศที่เจริญแล้ว นาย ก.ลงไปแล้ว 50,000 บาทใช้ไหม จะอีก 30,000 บาทใช้ไหม ในเมื่อเจ้าตัวลง 50,000 บาท ธนาคารลงอีก 30,000 บาท เขาก็ไปซื้อของใส่หน้าร้านเสียดอกเบี้ยร้อยละไม่ถึง 1 ต่อเดือน นาย ก.ก็มีโอกาสตั้งเนื้อตั้งตัว

เพราะฉะนั้นวันนี้ก่อนอื่นต้องไปแก้ปัญหาให้คนจนหรือคนด้อยโอกาสในต่างจังหวัด ไม่ต้องถึงกับจน ให้มีโอกาส เพราะระบบทุนนิยมคือระบบที่ปิดโอกาสคนตัวเล็ก ไปเพิ่มโอกาสคนตัวโต เพราะฉะนั้นเราจะต้องพยายามค้นคนทั้ง 63 ล้านคนเป็นพลังของประเทศทั้งหมดอย่าไปให้ส่วนหนึ่งเป็นภาระ ขั้นตอนแรกเราต้องทำก่อน เราต้องซ่อมก่อน นี่คือขั้นตอนของการรักษาคนป่วย สมมติว่านายประเทศไทยป่วย เพราะว่ามีฐานข้างล่างไม่แข็งแรง เพราะฉะนั้นต้องไปซ่อมฐานข้างล่างให้แข็งแรง เพื่อให้คนไทยแข็งแรง แล้วไปฟิตร่างกายแล้วไปแข่ง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องทำ ต้องแก้ปัญหาคความยากจน คือให้โอกาสคนจน ตอนนี้รัฐบาลกำลังทำในเรื่องนี้ ศึกษาว่าจะทำอย่างไรถึงจะมีระบบการออกไปรับรองสิทธิของสิทธิของของคนจนในรูปแบบต่าง ๆ ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ แล้วทำอย่างไรถึงจะมีกติกากฎเพื่อให้ธนาคารของรัฐบาลที่จะให้คนจนนั้นใช้สิทธิค้ำประกันเพื่อไปลงทุน

วันนี้ต้องสร้างให้คนไทยเป็นผู้ที่สามารถลงทุน และเป็นคนที่จ้างงานตัวเองได้ ไม่ใช่ไปนั่งรอสมัครงานทุกอย่าง เป็นผู้ประกอบการขายของแปรรูปสินค้าเกษตรหรือทำการ

เกษตร ในสินทรัพย์ที่ตัวเองมีอยู่ก็ต้องสามารถที่จะไปแปลงเป็นทุน ถ้าสินทรัพย์แปลงเป็นทุนไม่ได้ คนจนก็ไม่มีโอกาส และทุนต้องมีเพียงพอ ไม่ใช่ว่าคุณทุนออกจากชนบทหมด แล้วชนบทไม่มีทุนจะขายตัวทำมาหากิน นี่คือขั้นแรกเลย ขั้นที่สองต้องมามองว่าดินเป็นโรงพิมพ์เบงก์ แต่ดินรกร้างว่างเปล่ามาก เขาหัวโล้นก็มาก แล้วก็หวงกันไว้ ผมมีข้อสันนิษฐานว่าไม่มีใครเอาผืนแผ่นดินออกจากประเทศไทยได้เพราะอย่างไรมันก็อยู่ที่นี่ โฉนดก็คือการมอบให้นาย ก.เจ้าของโฉนดเป็นผู้ครอบครองผืนดินนี้ ถ้านาย ก.ตายไปก็ให้ลูกนาย ก.รับไป เหมือนกันครับ อะไรก็ช่างต้องมีคนดูแลจัดการและใช้ดินให้เกิดประโยชน์ที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องจัดสรรเรื่องที่ดินทำกินให้มากที่สุด เพื่อให้ดินนั้นเกิดประโยชน์ เกิดการงอกของเงิน ต้นไม้งอกมาก็เป็นเงิน เพราะฉะนั้นต้องมีการงอกเงยหรือการใช้ประโยชน์จากดินอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือการสร้างปึกฐานก่อน ที่นี้หันกลับมาดูคนในเมืองหรือคนที่มีการศึกษาวันนี้ จบมาแล้วทำงานไม่ได้ จะต้องมีการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ถ้าเราไม่สร้างผู้ประกอบการ วันนี้ก็จบแล้ว

เมื่อคืนก่อนผมไปนั่งคุยกับนักธุรกิจ ผมรู้เลยว่าวันนี้ นักธุรกิจไทยหลายเปอร์เซ็นต์ไม่รู้ว่าจะพัฒนาตัวเองอย่างไร แล้วนักธุรกิจใหม่ ๆ ยังไม่ค่อยกล้าเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการอย่างแท้จริง โดยเฉพาะเด็กที่จบการศึกษาใหม่ ๆ เพราะฉะนั้นจะต้องมีกระบวนการสร้างคนให้เป็นเจ้าแก้มากขึ้น อเมริกาที่เจริญระยะหลังนี้เขาสร้างเจ้าแก้ม 1 ปี 1 ล้านคน ซึ่ง 1 ล้านคนนี้ผมคิดว่าทำกิจการเล็ก ๆ จ้างงานอย่างน้อย 5 คน เป็น 5 ล้านคน เพราะฉะนั้นพอเขาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เขาเอาคนงานออกปีหนึ่ง 300,000 – 400,000 คน แต่เขาจ้างงานใหม่ปีหนึ่ง 5 ล้านคน เขาไม่มีปัญหา คือระบบการลงทุนที่ดี ระบบของการให้โอกาสคนเข้ามาเป็นผู้ประกอบการที่ดี ต้องสร้าง เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่มีคนสร้างงาน มีแต่คนหางาน ยกตัวอย่างง่าย ๆ เด็กเกษตรจบมาใหม่ ๆ แทนที่จะให้ไปเป็นลูกจ้าง ก็อาจจะให้พื้นที่ดินให้เขาไปทำ เขารวมกัน 4 – 5 คนไปทำสวนเกษตร แล้วก็เอาเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งมาทำแปรรูป ต้องสร้างคนรุ่นใหม่ให้หัดเป็นผู้ประกอบการ ถ้าไม่เช่นนั้นเราก็จะไม่มีใครเป็นตัวผลิตทางเศรษฐกิจ สร้างผลผลิตทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นต้องสร้างจุดนี้ เมื่อสร้างตรงจุดนี้แล้ว มันจะมีผู้ผลิตมาก ขณะเดียวกันต้องพัฒนานักธุรกิจปัจจุบันด้วย ให้นักธุรกิจปัจจุบันทันสมัยขึ้น สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ให้มากขึ้น ต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น ถ้าไม่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีก็จบ ผลผลิตไปไหนไม่ได้ สู้เขาไม่ได้

พอมาถึงตรงนี้เราจะต้องขยายตลาด เพราะกำลังคนของเราวันนี้ผลิตจำนวนน้อย แต่สิ่งที่รัฐบาลจะทำต่อไปนี้เราจะต้องผลิตสินค้ามากขึ้น ผลิตสินค้าเกษตรมากขึ้น ผลิตสินค้าแปรร

รูป สินค้าหัตถกรรม สินค้าอุตสาหกรรมขนาดย่อมมากขึ้น ที่นี้ต้องหาดตลาด เพราะฉะนั้นต้องบุกต่างประเทศมากขึ้น ในอดีตของเราขายของเราจะไปขายตลาดที่เจริญแล้วตลอด เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น อเมริกา ส่วนประเทศจีนและอินเดีย 2 ประเทศนี้รวมกันเกือบครึ่งหนึ่งของโลกแล้ว 2,300 ล้านคน แต่เราก็อิงขายไม่มาก สินค้าของไทยเป็นสินค้าที่ขายใครก็ได้ที่เป็นมนุษย์ ไม่จำเป็นต้องรวย สินค้าเราเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ที่ไหนมีพื้นฐานของประชากร บุกไปเลยขายได้ แต่เราเองไปมุ่งขายสินค้าที่ประเทศที่เจริญแล้วและแข่งขันกัน วันนี้ท่านรู้ไหมเราต้องไปแข่งขันกับจีนในประเทศที่จีนเข้าไปขาย แต่ประเทศที่จีนไม่ไปขายเราไม่ค่อยได้ไป เพราะฉะนั้นวันนี้ผมจึงต้องเดินทางไปต่างประเทศแล้วบุกตลาดใหม่ แล้วคุยกันจนสร้าง ACD หรือความร่วมมือเอเชียขึ้น เพราะต้องการเปิดตลาดเอเชียที่มีประชากรประมาณ 3,500 ล้านคน ซึ่งเกินครึ่งหนึ่งของโลก ให้เป็นตลาดของไทยนอกเหนือจากตลาดเดิมที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นอเมริกา ยุโรป ก็ตาม เราต้องเปิดตลาดในเอเชียแล้ววันนี้เริ่มสำเร็จ

วันนี้เราจะมีภาระเพื่อจะลงนามการขายสินค้าโดยไม่เสียภาษีซึ่งกันและกัน ในหลายประเทศ เพราะฉะนั้นต่อไปคนไทย 63 ล้านคนผลิตก็จะต้องไปขายให้กับประเทศทั่วโลกได้ เมื่อเราผลิตแล้วขายของได้ ลูกหลานมีการจ้างงานมากขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็งส่งเสริมชุมชนตามที่ท่านได้บรรยายกันเมื่อตอนภาคเช้า เราก็จะพัฒนาเรื่องของการศึกษา พัฒนาการใช้เทคโนโลยี พัฒนาเรื่องวิจัยพัฒนา เพื่อปรับฐานของเราให้เข้าสู่สังคมการเรียนรู้ พัฒนาให้สู่สังคมของการใช้ฐานความรู้ในการผลิตมากขึ้น เราต้องทำพร้อม ๆ กันหลายอย่าง เพราะว่าจะทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่ได้ เพราะวันนี้จะไปบอกว่าจะไปปรับทำวิจัยก่อน จะเอาเทคโนโลยีมาใช้ก่อน แล้วคนจนทำอะไร ต้องทำพร้อม ๆ กัน เมื่อทำพร้อม ๆ กันแน่นอนครับต่างประเทศก็ต้องบุก การเจรจาต่อรองกับต่างประเทศ การสร้างน้ำยาให้กับตัวเองในเวทีโลกต้องทำ ถ้าอยู่เวทีโลกไม่มีน้ำยาก็คือโดนเขากินตลอด การเจรจาต้องมีน้ำยา สู้อะไรได้ ต้องให้เขามองเราเป็นประเทศไม่ใช่มองเราเป็นลูกกระชอก นี่ก็คือสิ่งที่เราจะต้องทำพร้อม ๆ กัน

แต่ขณะเดียวกันนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือเรื่องของการศึกษา เรื่องการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เรื่องของการที่คนไทยจะต้องรวมพลังกัน มีความเป็นชาตินิยมมากขึ้น คำว่าชาตินิยมต่างกับคำว่าคลั่งชาติ ถ้าคลั่งชาติก็หมดเลยไม่คบใครเลย ชาตินิยมหมายความว่าเอาผลประโยชน์ของชาติเป็นตัวตั้ง จะต้องทำพร้อม ๆ กัน ที่สำคัญจะทำตรงนี้ไม่ได้เลยถ้าระบบกฎหมายไม่ได้รับการปฏิรูป เราจะต้องเอากฎหมายมามองบูรณาการเป็นเรื่อง อย่างเช่น กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมก็ต้องมองทั้งระบบ เพราะกฎหมายออกมาไม่พร้อมกัน กฎหมายบาง

กฎหมายแก่กว่าผมอีก กฎหมายบางกฎหมายเพิ่งออก เพราะฉะนั้นยุคสมัยจึงต่างกัน ต้องมองกฎหมายเป็นบูรณาการ แล้วมีการศึกษาแล้วแก้กฎหมายใหม่เป็นเรื่อง ๆ ทั้งหมด เพื่อจะได้ทันกับการพัฒนา และกฎหมายจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

เรื่องที่สองคือปฏิรูประบบการบริหารการจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ถ้าเราไม่ทำแสดงว่าเราบริหารงานแบบไม่มีประสิทธิภาพ แล้วจะไปสู้เขาได้อย่างไร โลกยุคใหม่ปัจจุบันแข่งกันที่ความเร็ว ใครช้าคนนั้นโดนกิน แต่เร็วต้องแม่น แม่นต้องมีข้อมูลที่แม่น แม่นต้องมีระบบการวางเครือข่ายข้อมูลซึ่งคนในระบบจะสามารถใช้ได้ เพราะฉะนั้นเทคโนโลยีสมัยใหม่กับการบริหารต้องถูกนำมาใช้ เพราะฉะนั้นระบบการปฏิรูปราชการก็นำไปซึ่งการมีระบบที่มีเจ้าภาพ มีการเอาเรื่องราวเดียวกันที่เป็นภารกิจเดียวกันมารวมกัน เพื่อประชาชนจะได้ความสะดวกในการติดต่อ การแก้ปัญหาที่มีเจ้าภาพหมด วันอังคารนี้จะมีการรายงานเข้ากรม. มีมิสเตอร์เงาะ มิสเตอร์มังคุด มิสเตอร์ทุเรียน คือมีเจ้าภาพ จะต้องมองบูรณาการของสินค้าแต่ละตัว เพื่อให้สินค้านั้นได้รับการดูแล ต่อไปข้างหน้าราคาสินค้าเกษตรต้องดีกว่านี้ ถ้าเมื่อไรราคาสินค้าเกษตรไม่ดี ไม่มีทางที่เศรษฐกิจในประเทศจะดี ราคาก็คือราคาจากสวนจากเกษตรกร ไม่ใช่ดีที่พ่อค้าคนกลางเหมือนที่ผมทำเรื่องยางพาราวันนี้

ใครมาจากทางภาคใต้บ้างครับ ยางพาราราคาดีไหมครับ ผมว่าซื้อมอเตอร์ไซค์ต้องรออีก 3 อาทิตย์ ไม่มีจะขายครับ โชคดีที่มอเตอร์ไซค์ผลิตในประเทศ เป็น Local content ตั้ง 90 กว่า % ถ้านำเข้าทั้งหมดคงแย่ ถ้าสินค้าเกษตรราคาดี ชาวบ้านมีเงินใช้ อย่างวันนี้เอาแค่ยางตัวเดียว ชาวบ้านมีเงินพิเศษเพิ่มจากปกติรวมกันปีละ 20,000 ล้านบาท เงิน 20,000 ล้านบาทนี้ไปอยู่กับเกษตรกรชาวสวนยางอย่างเดียวนั้นมีความหมายมาก หรือถ้าข้าวราคาดี เกษตรกรที่ปลูกข้าวมีเงินเพิ่มขึ้นมาอีกสัก 100,000 ล้านบาท ผลไม้ราคาดีมีอีกสัก 10,000 ล้านบาท นั่นคือการที่เติมเงินในกระเป๋าชาวบ้าน วันนี้โชคดีครับที่เงินเฟ้อต่ำ เงินเฟ้อเพียง 0.4 % ต้องถือว่าเป็นโชคของเกษตรกรที่จะสามารถทำให้สินค้าเกษตรราคาดีขึ้นไปอีก ก็ไม่ได้มีผลตอบแทนเฟ้อมากนัก สมัยก่อนในช่วงแผน 2 แผน 3 ของแผนสภาพัฒน์ ฯ เมื่อประมาณปี 2510 – 2518 ช่วงนั้นเป็นช่วงที่เงินเฟ้อสูง เราจึงไม่มีการคุมอัตราเงินเฟ้อโดยการไม่ให้หมวดอาหาร หมวดสินค้าเกษตรขึ้นราคา ตรงนั้นทำให้เกษตรกรขายสินค้าเกษตรไม่ได้ราคา เพราะฉะนั้นวันนี้เราต้องถือโอกาสเงินเฟ้อต่ำให้สินค้าเกษตรขายดี เพราะผมวันนี้กำลังต้องการให้ความแข็งแกร่งเกิดขึ้น และให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือมากขึ้น เพราะผมเป็นห่วงมากเรื่องการศึกษา ถ้าการศึกษาไม่ดีหรือไม่เพียงพอ โลกที่เราากำลังเผชิญกำลังเป็นโลกอันตราย ท่านเชื่อไหมว่า 800 ปีที่แล้วเขมรข้างบ้านเรารุ่งเรืองที่สุด ดูนครวัด

นครธม เห็นไหมครับ ใครมีปัญหาสร้างขนาดนั้น รุ่งเรืองมาก แต่วันนี้เป็นอย่างไร ทำสงคราม ล้างเผ่าพันธุ์ แย่งอำนาจไม่มีประสิทธิภาพในการบริหาร นั่นคือปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในอดีต หลายประเทศเป็น เพราะฉะนั้นประเทศไทยเรายังโชคดีกว่าหลายประเทศ แต่แน่นอนมันยังไม่พอ เราต้องทำอีก

สิ่งที่ต้องห้วงอีกเรื่องหนึ่งคือทำอย่างไร เราจะต้องเร่งเรื่องของการวิจัยพัฒนา วันนี้สิ่งที่ผมกลุ่มใจที่สุด ระบบการวิจัยพัฒนาของเรานั้นยังพื้นฐานมาก ไม่ค่อยพัฒนาขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง จะอ้างว่าไม่มีเงินก็ไม่ใช่ บางทีมีเงินแต่วิจัยอย่างไม่ค่อยก้าวหน้าเท่าที่ควร ความจริงแล้วคนที่มีความรู้มาก อยู่ในสถาบันการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มากเหลือเกิน ดอกเตอร์มีมาก ประเทศไทยมีดอกเตอร์ไม่น้อยเลย แต่มีดอกเตอร์ที่ทำวิจัยน้อยเหลือเกิน เพราะฉะนั้นจะต้องทำให้เขามีการวิจัย แล้วมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะต้องส่งเสริมให้คนทำวิจัย ผมมีเงินเตรียมไว้อยากจะให้วิจัยหลายเรื่อง อยากจะให้ศึกษาหลายเรื่อง บางทีให้โจทย์ไปก็ไม่เข้าใจว่าคืออะไร แล้วไม่ยอมกลับมาถาม กลับเสียฟอร์ม ถ้ากลับมาถาม อธิบายให้ฟังแล้วไปทำวิจัยกันมาก ๆ จะทำให้ไทยเรามีความรู้ใหม่ ๆ ตอนนี้โชคดีโลกยุคหน้าเขานั้นเรื่องไบโอเทค ซึ่งเรามีของคืออยู่หลายอย่าง นักวิจัยเบื้องต้นบางครั้งต้องจ้างมาจากเมืองนอก แล้วมาดัดนักวิจัยในไทยให้เก่งขึ้น เหมือนนักฟุตบอลจะไปแข่งขันพรีเมียร์ลีก มาเอาทีมกีฬาเขตไปแข่งก็แพ้ ต้องเอานักเตะพรีเมียร์ลีก หาเบคแฮม โอเวน มาสักคน ยังพอมีโอกาสลุ่น

เหมือนกันครับ เรื่องของวิจัยพัฒนาเราต้องยอมจ้างคนเก่ง ๆ เมืองนอกมา มาชวนนักวิจัยทำ แล้วต้องทำ เพราะเรามีความหลากหลายทางชีวภาพ เรามีอะไรหลายตัวที่จะใช้ในเรื่องของไบโอเทคในวันข้างหน้าอีกมาก วันนี้ท่านเชื้อไหม เขาสามารถที่จะทำแผนที่ DNA สามารถถอดรหัสพันธุกรรม เขาบอกว่าอีกไม่นานมนุษย์เปลี่ยนอะไรได้ทุกชิ้นยกเว้นผิวหนัง อีกหน่อยท่านจะป้องกันมะเร็งท่านไม่ต้องกินยา สามารถเอาตัวพันธุกรรมฝังเข้าไปในผักหรือผลไม้บางอย่าง แล้วก็ปลูกพันธุ์นั้นพิเศษ เมื่อกินแล้วจะป้องกันมะเร็ง เพราะมันพัฒนาก้าวหน้ามาก ทีนี้เราไปตรงไหน เราต้องรีบทำแล้ว ถามว่าคนไทยดีกว่าคนอื่นไหม ถ้าเปรียบเทียบแล้วผมว่าไม่ค่อยครับ แต่ระบบบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ความเข้าใจ ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดสิ่งนี้ เพราะฉะนั้นเราจะต้องทำ เพราะเราส่งคนไปเรียนเมืองนอกมากมาย แล้วคนของเราก็ไปอยู่ในต่างประเทศเก่ง ๆ ก็หลายคน อเมริกาเขาได้เปรียบตรงที่เขาให้คนทั่วโลกมาเรียนหนังสือกับเขา แล้วเรียนเสร็จไม่ค่อยกลับบ้าน คนจีน 70 กว่า % ไม่กลับ คนอินเดีย 89 % ไม่กลับ กลายเป็นว่าเอาคนที่เก่งทั่วโลก มาสร้างความเจริญให้ประเทศอเมริกา

ของเรารวันนี้นักแข่งไทยยังมีไม่พอ คนแข่งจากทั่วโลกไม่มา เพราะฉะนั้นเราต้องสร้างคนแข่งไทยให้มาก ๆ ผมกำลังนัดทางมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีเด็กอัจฉริยะในสาขาต่าง ๆ อยู่ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ผมบอกว่าผลิตกันมากินข้าวเที่ยงกับผมหน่อยสิ ทีละคณะทีละประเภท ผมอยากคุย เพื่อผมจะฉลาดขึ้น อยากคุยกับเด็กอัจฉริยะ วันนี้เราจะต้องพยายามส่งเสริมคนเก่งในประเทศไทยให้มาก แล้วต้องให้คนเก่งเหล่านี้ได้มีโอกาสทำงานที่เก่ง ๆ ที่ท้าทายเขา วันนี้ต้องสร้าง เขาบอกว่าหน้าที่ของผู้บริหารมีหน้าที่ตามหาคนเก่งเอามาใช้ ใครสามารถหาคนเก่งมาใช้งานได้เท่าไรยิ่งดีเท่านั้น เพราะต่อไปข้างหน้า สมอจะเป็นตัวคิดตัวทำทุกอย่าง หัตถกรรมใช้มือมีมูลค่าน้อยลงทุกวัน ยกตัวอย่างง่าย ๆ แถ่การตลาดนี่ก็สมอง การใช้เครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ก็เป็นเรื่องสมอง ใครสามารถประหยัดต้นทุนทางการเงินเท่าไรก็ได้เปรียบ ใครสามารถทำการตลาดเก่งเท่าไร ทำให้คนเชื่อในสินค้าเท่าไรก็ได้ดีเท่านั้น ของบางอย่างเช่นแก้วใบนี้ ถ้ามองเป็นแก้ว 10 บาท แต่นักการตลาดมาบอกว่าแก้วใบนี้วันก่อนนายก ฯ มากินน้ำส้ม แล้วบอกว่าน้ำส้มนี้อร่อยมาก แก้วใบนี้มีประวัติศาสตร์ แถ่ประวัติศาสตร์ให้ฟัง แก้วใบนี้ขาย 30 บาท แทนที่จะขาย 10 บาท คือนักการตลาดจะมีวิธี นี่ก็สมอง เพราะฉะนั้นผมถึงบอกว่าวันนี้ผมยังอยากจะทำให้มีการตัดวิคิด ถ้าวันนี้เรายังคิดอยู่ในกรอบเดิม ๆ เสร็จนะ

นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรมในสมัยก่อนผลิตของมาใบหนึ่ง ต้นทุน 5 บาท ผมจะเอากำไร 2 บาท ผมขาย 7 บาท สมัยนี้บอกขายไม่ได้หรอก เพราะว่าคนอื่นขาย 4 บาท เพราะฉะนั้นถ้าอยากขายได้ต้องขาย 4 บาท ผมบอกว่าต้นทุนผม 5 บาททำอย่างไร ขาย 4 บาทผมก็แย่สิ ก็ถ้าคิดแค่นี้ก็แย่เลย ต้องกลับไปคิดใหม่ว่าถ้าผมจะขาย 4 บาทผมจะอย่างไร ผมต้องไปดูว่าผมจะผลิตอย่างไรให้ต่ำกว่า 4 บาท ถ้าผมต้องการกำไร 1 บาทผมต้องผลิตให้ได้ 3 บาท ผมก็ต้องไปดูว่าวัตถุดิบนี้ทำไมผมซื้อแพงกว่าคนอื่น ทำไมผมใช้ไฟแพงสูงกว่าคนอื่น ทำไมกระบวนการผลิตของผมมีความเสียหายมากกว่าคนอื่น ก็ไปดูแล้วก็แก้ แก้แล้วผมทำได้ ต้นทุน 3 บาท ผมก็ขาย 4 บาทได้สู้คนอื่นเขาได้ วิคิดย้อนหลังมันเปลี่ยนหมด วันนี้ทุกมิติต้องเปลี่ยนความคิด ต้องคิดอย่างสร้างสรรค์ ถ้าใครคิดอย่างสร้างสรรค์คิดเชิงบวกไม่เป็น มัวนั่งอิจฉาคน นั่งมองแล้วปรุแงไปเรื่อย เจ้านี่หน้าตาไม่ดีเลย มันยิวนกวนอารมณ์ ผมเกลียดมัน ผมจะไม่ใช้มัน แต่เจ้านี่เก่งมาก ปรุแงต่อไป คูณนี้ดูสายตามันเยะเยะผม ยิ่งคิดต่อไปอีก บ้าคนเดียว ทั้ง ๆ ที่คนเก่งต้องเรียกมาใช้ เพราะฉะนั้นการคิดอย่างเชิงบวก การคิดอย่างสร้างสรรค์จะเป็นหัวใจของความสำเร็จในยุคหน้า

โลกยุคใหม่เราต้องเอาคนดี ๆ เก่ง ๆ มาและต้องเปลี่ยนระบบคิดอย่างเดิม ๆ เอา
ง่าย ๆ เรื่องการเรียนการสอน เมื่อก่อนนี้ครูมาถึงบอกนักเรียนเปิดหนังสือหน้านั้นท่อง อ่าน ให้ฟัง
1 บท 1 เป็นเท่าไร ผมเล่าเรื่องการเรียนการสอนให้ฟังเรื่องหนึ่ง มีโรงเรียนบ้านนอกอยู่โรงเรียน
หนึ่งที่เชียงราย ครูคนนี้เป็นคนสอนระบบการเรียนการสอนแบบใหม่ที่บ้านโป่ง แล้วอยู่ไม่ได้ เลย
อาสาตัวเองย้ายไปอยู่เชียงราย เพราะสอนประหลาด วิธีคิดประหลาด อยู่ ๆ ไม่ให้เด็กเรียนในห้อง
เรียน เอาไปเรียนในแปลงนา ที่เรียกว่า Activity base learning เด็กชอบ มีความรู้ดีมาก แต่ปรากฏ
ว่าผู้ใหญ่ไม่ชอบ เขาก็เลยย้ายไป วันนั้นไปสอนเลขในใจ เขาบอกว่ามีเงิน 10 บาทไปตลาดไปซื้อ
ของ 3 บาท ได้เงินทอนมาเท่าไร ทุกคนบอก 7 บาทหมด มีสองคนที่ตอบเป็นอย่างอื่น คนหนึ่ง
บอกว่าทอน 2 บาท อีกคนหนึ่งบอกว่าไม่ทอนเลย เขาก็เรียกสองคนนั้นมาถาม ถ้าเป็นสมัยก่อนก็
ได้คะแนนศูนย์แล้วเรียกมาตีด้วย ถามแค่นี้โง่เหลือเกิน เมื่อเด็กสองคนมาถึงก็ถามว่าทำไมทอน 2
บาท ก็ผมมีเหรียญ 5 บาท 2 เหรียญ ผมก็เอาเหรียญ 5 บาทให้เขา เขาก็ทอนมา 2 บาท ถูกไหม ไม่
ผิดหรอก อีกคนบอกว่าผมมีเหรียญ 1 บาททั้งหมด 10 เหรียญ ก็ให้เขาไป 3 เหรียญ ก็เลยไม่ต้อง
ทอน ผิดไหม อย่างนี้เขาเรียกว่ามีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) อย่าไปมองว่าบ้า ถ้าสมัยก่อนก็
บอกว่าสองคนนี้บ้าต้องให้ศูนย์ แต่สมัยนี้บอกว่ามีความคิดสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้นเรื่องการเรียน
การสอนก็เปลี่ยนมิติ จากเมื่อก่อนที่ครูเป็นศูนย์กลาง ต่อไปนี้บอกว่าครูอย่าคิดว่าอายุมากกว่าเด็ก
เรียนมากกว่าเด็ก และมีความรู้กว่าเด็ก เรียนรู้ร่วมกันเถิด เด็กกับครูเรียนรู้ด้วยกัน สมองเดียวสู้
40 สมองรวมกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นช่วยกันคิดเรียนรู้ด้วยกัน เอาโจทย์มานั่งถกเถียงกันคิดร่วมกัน
ก็จะเก่งไปด้วยกัน ครูก็เก่งขึ้นนักเรียนก็เก่งขึ้น อย่างบังคับให้นักเรียนท่องแล้วถึงเวลาตกเย็นมาไป
เรียนพิเศษ ถ้าไม่เรียนพิเศษก็สอบตก อย่างนี้ก็หมด ในวันนี้ผมเห็นลูก ผมยังสงสาร เรียนพิเศษ
ถึง 3-4 ทุ่ม ผมบอกเรียนอย่างนี้แย่เลย และไม่ฉลาดขึ้น

ระบบการเรียนรู้เปลี่ยนไป ระบบการค้าขายก็เปลี่ยนไป ระบบบริหารก็ต้อง
เปลี่ยนไป วันนี้รัฐบาลนี้เปลี่ยนระบบบริหารจากการที่รัฐบาลจะต้องเป็นคนจัดวางกติกาและอำนวยความสะดวก
ติดตามประเมินผล และพัฒนาระบบให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกอย่างเปลี่ยนหมด ระบบคิด
ต้องเปลี่ยน ถ้าไม่เปลี่ยน เราไม่มีทางแข่งกับโลกได้ แล้ววันนี้การเจรจาระหว่างประเทศต้องเร็ว
ฉับพลัน เดียวนี้ผมไปเจรจา ถ้าเกิดต่างประเทศบอกว่าของเราช้า ผมเล่นงานเลย เพราะญี่ปุ่นเร่ง
มาระบบการเจรจาเรื่องการค้าแบบยกเว้นภาษี ปรากฏว่าของเราเลื่อนไป 3 สัปดาห์ ผมถามว่าทำไม
ใครเลื่อน เลื่อนเพราะอะไร ปรากฏว่าคนเดียวเจรจา 3-4 ประเทศ ไม่ไหว เราไม่ได้สร้างคน
ต้องสร้างคนช่วยกันทำ เพราะฉะนั้นวันนี้เรื่องของการสร้างคนสร้างความรู้ สร้างความรู้ใหม่ ๆ

ด้วยการวิจัย เป็นหัวใจของความสำเร็จในการแข่งขันโลกข้างหน้า แต่ก่อนอื่น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือช่วยเหลือคนฐานล่างให้เข้มแข็ง ให้เขาสามารถพ้นจากการเป็นภาระของสังคม ให้มาเป็นพลังของสังคม

ขั้นตอนที่สอง พัฒนาคนรุ่นใหม่วันนี้ ให้ระบบการเรียนการสอนที่เข้มแข็งให้เก่งขึ้นและแข็งแรงขึ้น ขั้นตอนที่สาม เอาคนที่มียุ่ ความรู้ปัจจุบัน มาทำวิจัยมาค้นคว้าหาสิ่งใหม่ ๆ แล้วเป็นความรู้ที่เผยแพร่ให้กับคนทั่วไป ให้คนทั่วไปฉลาดขึ้น รู้ขึ้น สังคมต้องเป็นสังคมที่มีการเรียนรู้ตลอดไป ภาษาอังกฤษเรียกว่า Nation that learn คือประเทศไทยต้องเป็นประเทศแห่งการเรียนรู้ ไม่ง่าย ยากมาก แต่ทำได้ เพราะสังคมไทยเป็นสังคมขี้เกียจอ่าน ผมไปทำสำรวจถามว่าท่านได้รับฟังข่าวสารจากอะไร พบว่าโทรทัศน์ 82 % หนังสือพิมพ์ 10 % นอกนั้นวิทยุ เพราะฉะนั้นสังคมไทยเป็นสังคมฟัง สังคมพูด แต่ไม่ใช่สังคมอ่าน การอ่านจำเป็นอย่างยิ่ง ผมเองเดี๋ยวนี้ยังไม่เลิกอ่านต้องอ่านหนังสือทุกอาทิตย์ อาทิตย์ไหนไม่ได้อ่านหนังสือ มีความรู้สึกที่เราไม่ทันโลก

ยุทธศาสตร์ของเราคือสร้างความเข้มแข็งคือ 1.ผมกลับไปฟื้นฟูชนชาติ ผมซ่อมก่อนเป็นขั้นซ่อมเพื่อจะฟื้นฟูชนชาติ แก้ปัญหาสังคม แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำเรื่องความไม่เป็นธรรมในสังคม และเปิดโอกาสให้คนที่อ่อนแอวันนี้ได้เติบโต 2. ขั้นพัฒนาความแข็งแรง พัฒนาเรื่องระบบการบริหารการจัดการทั้งภาครัฐภาคเอกชน สร้างการเรียนรู้ พัฒนาระบบการเรียนรู้อการสอนให้เข้มแข็งขึ้น และสร้างผู้ประกอบการใหม่จากคนที่มีการศึกษา ให้มีโอกาสได้เป็นผู้ประกอบการได้เป็นเจ้าแก่มากขึ้น 3. ปรับยุทธ-ศาสตร์ระหว่างประเทศ การวิจัยพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เปิดตลาดใหม่ สร้างพันธมิตรนานาชาติ หลักทั้งหมดคงเป็นเท่านี้ ขอบคุณครับ